

Riktlinjer för läkemedelshantering inom förskola och grundskola

Utdrag ur Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2009:6:

Från och med den 15 juli 2009 gäller nya föreskrifter för hur hälso- och sjukvården ska gå till väga när de bedömer att en åtgärd kan utföras som egenvård. En särskilt viktig del ligger i att analysera riskerna och se till individens hela situation samt att samverka och planera med berörda som skola/förskola och fritids.

Med egenvård menas i detta sammanhang en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerade yrkesutövare inom hälso- och sjukvården bedömt att en person själv kan utföra. Den egenvård som patienten utför själv eller med hjälp av någon annan som inte är hälso- och sjukvårdspersonal omfattas därmed inte av hälso- och sjukvårdslagstiftningen. Det är bara i de fall när den enskilde själv kan ansvara för sina läkemedel som det kan bli fråga om egenvård. En åtgärd får inte bedömas som egenvård om det finns risk för att patienten skadas.

Skolan/Förskolan/Fritids har ett ansvar för att barnet/eleven får hjälp med sin egenvård till exempel att ta sin medicin när barnet vistas i skolan. Men i sådana fall där personalen inte klarar av att utföra åtgärden på ett säkert sätt kan inte åtgärden bedömas som egenvård i skolan. Ansvaret ligger då på hälso- och sjukvården. Medicinska insatsen i elevhälsan har inte ansvar för att utföra egenvård. Medicinska insatsen i elevhälsan arbetar främst förebyggande. Den skall omfatta hälsokontroller och enkla hälso- och sjukvårdsinsatser (skollagen 2010:800).

När ett barn/elev börjar i skola/förskola/fritids måste en bedömning göras utifrån de förutsättningar som föreligger då. Vid den bedömningen skall en analys göras om åtgärden kan utföras av personalen på ett säkert sätt. Det är också viktigt att hälso- och sjukvården samråder med verksamheten som skall utföra egenvården för att bedömningen skall bli så riktig som möjligt. Bedömningarna ska dokumenteras och även följas upp. Det kan till exempel innebära att man planerar för vem som ska kontaktas om patienten riskerar att skadas, vem som ska ge instruktioner, när bedömningen ska följas upp och omprövas och vem som är ansvarig på skolan/förskolan/fritids.

Socialstyrelsens anvisningar

Anvisningarna från socialstyrelsen innebär att man som personal inte har rätt till att neka att medicinera barn/elever i behov som går på förskola/skola/fritids om det i enskilt fall bedöms vara egenvård. Varje fall måste dock ses var för sig.

Ansvar

Rektor har det yttersta ansvaret för att egenvården sker på ett säkert sätt ute i verksamheten. Det skall finnas en ansvarig pedagog som ser till att information går ut till berörd personal inklusive vikarier kring hanteringen av medicinerna.

Blankett

För att säkra för både vårdnadshavare och personal har en blankett skapats för detta ändamål. Denna skall skrivas tillsammans med vårdnadshavare och ansvarig pedagog. Pedagog ansvarar för att blanketten skrivs.

Originalen skall förvaras i akutpärmarna.

Kopia skall utdelas till vårdnadshavare, rektor, för skola och fritids till skolsköterska och ett exemplar förvaras tillsammans med medicinen.

Förvaring av mediciner

Medicinen skall förvaras i en låda märkt med medicin.

Medicinen skall sedan läggas i förslutbara plastpåsar som är märkta med barnets namn och personnummer. Kopia på överlåtelsen skall ligga i för att kunna avläsa instruktionerna. Lådan skall förvaras tryggt och säkert, men ändå lättillgängligt.

Samma sak gäller medicin som skall förvaras i kylskåp.

Skolsköterskan kan bistå med information/utbildning samt råd vid dokumentationen och förvaring av läkemedel.

Mer information finns i:

Skollagen (2010:800)

Föräldrabalken (1949:381)

Skadeståndslagen (1972:207)

Proposition 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet

Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:6) om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård

Socialstyrelsens meddelandeblad nr 6/2013 (art nr 2013-4-17)

Skolinspektionens delbeslut den 9 juni 2010 (dnr 42-2009:172)

Skolinspektionens beslut den 19 augusti 2010 (dnr 2010:705), beslut den 20 december 2010 (dnr 2010:4396), beslut den 14 oktober 2011 (dnr 2011:3267) och beslut den 7 februari 2012 (dnr 2011:4428).

Socialstyrelsens beslut den 14 december 2010, dnr. 9.2-27147/2010 (anmälan inkommen via Skolinspektionen, dnr 41-2010:705) och beslut den 4 maj 2011, dnr 9.2-25826/2010.

Blankettanvisning

Aktuellt när förskolans eller skolans personal bistår barnet vid läkemedelsintag. (Egenvård.) Observera att detta inte gäller skolsköterskor som lyder under annat regelverk.

Överlåtelse av medicinering, egenvård

Barnets/elevens personnummer		Barnets/elevens för- och efternamn	
Förskola/skola/fritidshem		Avdelning/årskurs	
Upprättad den	Gäller från och med		Gäller till och med
Barnets/elevens sjukdom/diagnos			
Läkemedelsnamn			
Var medicinen skall förvaras			
Ansvarig pedagog			

Medicinskt ansvar

Medicinskt ansvarig, doktor
Medicinskt ansvarig doktor, vårdinrättning

Föräldransvar

Föräldrarna har ansvar för sitt barns läkemedel, som skall ges under kontraktstid/skoltid.
Detta innebär att:

- * Medicinen ej passerat utgångsdatum.
- * Läkemedlet om möjligt skall vara dosdelat, i dosett, när barnet/eleven kommer till förskolan/skolan.
- * Att personalen skriftligt är informerad om läkemedlet.
  - Varför det skall ges
  - Hur det skall ges
  - När det skall ges

Personalansvar

Personalen är vid läkemedelshanteringen föräldrarnas ställföreträdare och ger läkemedlet enligt de instruktioner som föräldrarna givit. Se bifogad handlingsplan.

Pedagogerna har att iakttaga att det är:

- Rätt barn/elev
- Rätt läkemedel
- Rätt dos
- Rätt tidpunkt

Information om sjukdomen/diagnosen

När medicinen skall ges

Dosering

Hur medicinen skall ges

Ort och datum	Ort och datum
Vårdnadshavares underskrift	Vårdnadshavares underskrift
Vårdnadshavares namnförtydligande	Vårdnadshavares namnförtydligande
Vårdnadshavares telefonnummer	Vårdnadshavares telefonnummer
Pedagogens underskrift	
Pedagogens namnförtydligande	